

Сценарій на тему:

Конкурс: Влучне слово – гострий розум (українська
література)

Мета: перевірити і підсумувати знання учнів з української літератури; розвивати кмітливість, творчу, уяву, естетичні почуття; виховувати любов до українського слова; гордість за невичерпну скарбницю української літератури.

Обладнання: плакат із девізом і «Влучне слово — гострий розум»; магнітофонний запис ліричної мелодії, ілюстрації з пейзажем, картки із завданнями, ячейки з номерами запитань.

За кулісами працює лічильна комісія (*за правильну відповідь — один бал*).

ХІД ЗАХОДУ

Святково оформлений актовий зал, підготовлені місця для команд та ведучою.

Звучить тиха лірична мелодія.

Ведучий. Доброго дня, любі друзі! Сьогодні в нашому залі проходить літературно-пізнавальний вечір під інтригуючою назвою «Влучне слово — гострий розум». Зустрічаються дві команди, а перемогу здобуде та, яка виявить «найгостріший» розум, та ерудицію.

Перш ніж розпочнеться конкурсна програма, кожна з команд має можливість представитися і привітати всіх присутніх у залі.

Привітання команд.

Ведучий. Дуже дякуємо всім учасникам і просимо команди зайняти і свої місця за ігровими столами.

Отже, розпочнемо нашу конкурсну програму.

Увага! Перше завдання.

1 конкурс “Поезія”

Продовжити поетичні рядки (по і черзі кожній і (команд).

Для першої команди:

«Мріють крилами з туману

лебеді рожеві...»;

«Якби ви знали, паничі...»;

«Любіть Україну...»;

«Як умру, то поховайте...»;

«Еней був парубок моторний...»;
«Я не нездужаю нівроку...»;
«Ви знаєте, як липа шелестить...».

Для другої команди:

«Місяць яснесенький, "
промінь тихесенький...»;
«І виріс я на чужині...»;
«Рученьки терпнуть,
здираються віченьки...»;
«І золотої й дорогої...»;
«Чого являєшся мені у сні?...»;
«Думи мої, думи мої...»;
«Так ніхто не кохав...».

Ведучий. Дякуємо. Ви справжні знавці поезії. Наступний конкурс розрахований на вашу ерудованість. На обдумування 30 секунд.

2 конкурс — «Цікаві заморочки»

Запитання розмішені під номерами, які знаходяться у спеціальних ячейках.

1. Один англійський лорд., завзятий картяр, не бажаючи ні па хвилину відриватися від улюбленої гри, «винайшов» спосіб швидко повечеряти, не забруднивши пальців під час гри: шматочки шинки чи сиру були покладені між двома скибками хліба. Назвіть прізвище цього лорда, від якого походить сучасна назва винайденого ним різновиду бутерброда. (*Сендвіч*).

2. Яким алфавітом користувалися автори давніх грамот? Чому він так називається? (*Кирилиця. Назва походить від імені Кирила — просвіти-після слов'ян, який разом із (Кирилом і Мефодієм у середині IX ст. розробив слов'янську азбуку*).

3. Сім славнозвісних подвигів здійснив цей герой давньогрецької міфології. Греки називали його... А втім, скажіть краще, як називали його древні

римляни. Бо саме з латинським іменем цього героя пов'язана назва харчового продукту, вівсяних пластівців. (*Геркулес*).

4. У Тараса Шевченка читаємо:

«Уже як хочете, хоч лайте,
хоч і не лайте, й не читайте,—
Про мене... Я і не прошу,
для себе, братики, спишу,
ще раз те ОЛИВО потрачу...»

(«*Меж скалами, неначе зло дій*»).

Що таке *оливо*? Яка його сучасна назва?

(*Олівець. Колись їх робили з олов'яних У паличок, вставлених в дерев'яну оправу. Такі олива добре писали на пергаментях*).

5. Управитель одного маєтку в Ірландії, англійський капітан, жорстоко ставився до орендарів-ірландців. Коли сутички з місцевим населенням загострилися, капітан викликав поліцію. Розлючений натовп накинувся на поліцаїв, і ті змушені були втекти. Наступного дня всі робітники і слуги пішли від капітана; крамарі відмовилися просапати і йому товар, листоноші перестали носити йому пошту. Ніхто не спілі кувався з капітаном. Він змушений був виїхати з Ірландії. Яке слово з'явилося після цих подій? Що воно означає? (*Бойкот.....відверте гонорування когось*).

6. З чим пов'язують назви осінніх місяців: вересень, жовтень, листопад?

(*Вересень - місяць найбільшого цвітіння ни вересу - рослини-медоносу; жовтень - жовтіє ліктя, листопад - процес опадання листя з дерев*).

7. Головна одиниця однієї з країн і Західної Європи плюс закінчення – о дорівнює: прізвище відомого! українського митий XIX ст. (*Франко = 0 = Франко*)

8. Замініть останню літеру слова «косар» і ви отримаєте прізвище української письменниці, поетеси, громадського діяча XIX ст. (Космач)

Ведучий. . Молодці. Далі у нас конкурс капітанів.

3 конкурс — «кращий з кращих»

Капітани отримують по аркушу паперу і малюнок з будь-яким пейзажем. Побачене треба описати так, щоб «словам було тісно, а думкам просторо». Краща робота оцінюється 3 балами. Поки капітани працюють, ми проводимо наступний конкурс.

4 (конкурс — «Вам від нас»

Кожна з команд підготувала одна для одної запитання. Будь ласка, слово надається першій команді.

Капітани читають свої роботи, показавши пейзаж.

Лічильна комісія оголошує кількість набраних балів після 4 конкурсів.

Ведучий. Дякуємо командам. Переходимо до конкурсу, який називається «Чи знаєте ви імена персонажів творів, назви творів, їх авторів?»

5 конкурс «Літературознавці» (30 секунд на обдумування)

Командам по черзі зачитуються уривки, після цього треба вказати, що це за персонаж, з якого твору, хто його автор.

Для першої команди:

1 «...чудовим співом ніжної сопілки пробуджує від сну красуню дивну — Мавку»?

(Леся Українка «Лісова пісня», Дукач).

2. Дізнається про страшний злочин сина і, перемагаючи материнське Почуття любові, йде до волості, щоб заявити на нього?

(Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», мати Чіпки).

3. Покинула серед шляху дитину, а сама втопилася?

(Тарас Шевченко «Катерина», Катерина).

4. «Золото — не дівка... Окрім того, що красива, розумна, моторна і до Деякого діла дотепна,— яке у неї добре серце, як вона поважає матір Свою; шанує всіх старших себе; яка "Трудяща, яка рукодільниця, себе матір свою на світі держить»?

(Іван Котляревський «Наталка Полтавка», Наталка).

Для другої команди:

1. «...царівна бісова з багатою душею і серцем, сповненим надії і любові»?

(Леся Українка «Лісова пісня», Мавка).

2. «Один собі живу на світі, як билинка на полі! Сирота — без роду, без племені, «без талану, без приюту... що робит - і сам не знаю. Був у городі, шукав місця — ,але скрізь опізнився...»?

(І. Котляревський «Наталка Полтавка», Петро).

3. Ховаючи свій сором від людей, підкинула дитину заможним хуторянам, а сама, щоб бути коло сина, пішла до них у найми і тільки перед смертю відкрила свою таємницю?

(Т. Шевченко «Наймичка», Ганна).

4. « ...повидовбував очі в образа, щоб Бог не бачив, як він хліб їстиме»?

(Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні», Чіпка).

Ведучий. Дамо командам невеликий перепочинок, можливість зібратися з думками. А в нашому залі — реклама-анонс.

Болільники підготували інсценізовану презентацію художнього твору. За кращу роботу — три бали тій команді, яку підтримує дана група.

Виступи болільників.

Ведучий. Молодці болільники! Повертаємося до нашої конкурсної програми. Оголошую наступне завдання.

6 конкурс — «Люблю я мову калинову»

Команди по-черзі називають приказки, прислів'я, афоризми про українську мову. *(За кожен вислів по 1 балу).*

Ведучий. Дуже добре. Вас можна назвати справжніми знавцями рідної мови. Та не так би мовити, теоретичні знання. Наступний конкурс передбачає перевірку ваших практичних навичок.

7 конкурс — «Відредагувати речення»

Команди отримують картки із завданнями.

На роботу дається 5 хвилин.

Для першої команди:

1. Кохаючи Черниша, в серці Шури не заросла пам'ять про Брянського.
2. З дитинства і по сьогоднішній день, уже ставши дорослою, я, дуже люблю казки.
3. Вікторія уже не перший рік працює Доцентом кафедри, а до цього працювала асистентом.

Правильно:

1. Хоч Шура й кохала Черниша, в її серці не заросла пам'ять про Брянського.
2. З дитинства і по сьогоднішній день я дуже люблю казки.
3. Вікторія уже не перший рік працює доцентом кафедри, а до цього працювала асистенткою.

Для другої команди:

1. Професор Алла Петрівна Коваль довгі роки працював у Київському державному університеті.
2. Декан вимогливо поставилась до виконання домашнього завдання.
3. Мотря — горда дівчина, тершись серед багатих людей, вона навчилася властолюбству.

Правильно:

1. Професор Алла Петрівна Коваль довгий час працювала у КДУ.
2. Декан вимогливо поставився до виконання домашнього завдання.
3. Мотря, тершись серед багатих людей, наче навчилася властолюбству.

Ведучий. Доки команди працюють, знову звернемося до болільників. Для вас завдання, яке має ігровий характер.

— Назвати твори або рядки з творів українських письменників, де згадуються назви річок, причому щоб першими дати відповідь, кожна з команд болільників повинна першою зловити повітряну кульку.

За кожну правильну відповідь — 1 бал певній команді.

Гра болільників.

Перевірка завдані, команд, оголошення кількості балів.

Ведучий. Наша конкурсна програма Добігає, кін ця.... І ,

8 конкурс — «Гонка за лідером»

Ми пропонуємо бліц-запитання, відповідь на які потрібно дати за 1 сек?

Запитання для першої команди

1. Жанр образотворчого мистецтва, який часто використовував Шевченко-художник. (*Портрет*)
2. Найпростіший вид тропа. (*Епітет*).
3. Ліро-епічний твір легендарного або історичного змісту. (*Балада*).
4. Назвіть два синоніми до слова алфавіт. (*Абетка, азбука*).
5. Людина, яка пише художні твори. (*Письменник*).
6. Автор вірша «Якби ви знали, паничі». (*Шевченко*).
7. Які історичні особи описані в поемі Т. Шевченка «Гайдамаки»? (*Залізняк, Гонта*).
8. Як прізвище возного? (*Тетерваковський*).
9. Справжнє ім'я Лесі Українки. (*Лариса Петрівна Косач*).
10. Дослівний уривок з чийогось твору, що наводиться на підтвердження певної думки. (*Цитата*).
11. Річка, оспівана Довженком. (*Десна*).
12. Працівник театру, що допомагає акторам накласти грим. (*Гример*).
- 13/Дитячий письменник, автор повісті «Тимур і його команда». (*Гайдар*).
14. У назві якого твору Лесі Українки є слово «казка»? (*«Давня казка»*).
15. Як звали головну героїню Шевченкової «Наймички»? (*Ганна*):
16. Автор «Сватання на Гончарівці». (*Квітка-Основ'яненко*).

Запитання для другої команди

1. В якому селі народився Т. Шевченко? (*Моринці*).
2. Літературний псевдонім матері Лесі Українки. (*Олена Пчілка*).
3. Назва художнього засобу, заснованого на перебільшенні. (*Гіпербола*).
4. Вірш, що починається словами «Як умру, то поховайте». (*«Заповіт»*).
5. Перший виступ артиста. (*Дебют*).
6. Автор кіноповісті «Зачарована Десна». (*Довженко*).
7. Збірний іменник, утворений від слова гілка. (*Гілля*).

8. Збірка творів Т. Шевченка. (*«Кобзар»*).
9. Розмова двох дійових осіб твору. (*Діалог*),
10. Ім'я батька Т. Шевченка. (*Григорій*).
11. Слово протилежного значення. (*Антонім*).
12. Жанр «Лісової пісні». (*Драма-феєрія*).
13. Як у довжину на Україні називали театр ляльок? (*Вертеп*).
14. Найбільший епічний твір. (*Роман*).
15. В якому жанрі переважно працював Олесь Гончар? (*Роман*).
16. Хто з художників, щоб викупити Шевченка з кріпацтва, намалював портрет великого російського поета. Кого саме? (*Брюллов — Жуковського*).

Ведучий. Дуже дякую. Це був наш останній конкурс. Просимо лічильну комісію оголосити результат.

Оголошення команди-переможця.

Ведучий. Дякуємо командам за цікаву й змістовну роботу.